

PAMUK

Temmuz 2019, Ürün No:14

Dünya Lif Pamuk Verileri (bin ton)

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18 ¹	2018/19 ²	Değişim ³ (%)
Alan (bin ha)	33.836	30.694	29.867	33.074	32.881	-0,6
Verim (ton/ha)	775	700	773	806	783	-2,9
Üretim	26.235	21.476	23.075	26.664	25.750	-3,4
Tüketim	24.587	24.137	24.497	26.351	26.660	1,2
Yılsonu Stokları	22.967	20.335	18.775	18.765	17.850	-4,9
İthalat	7.800	7.583	8.089	9.012	9.450	4,9
İhracat	7.764	7.520	8.189	9.040	9.450	4,5

Kaynak: Cotton Advisory Comitee (ICAC), Cotton: World Statistics (ICAC) December 2018, Cotton This Month 3 June 2019.

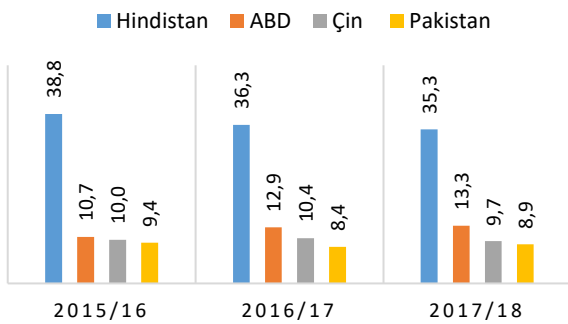
¹Tahmin, ²Öngörü, ³Son iki sezonun değişimini göstermektedir.

Dünyada en fazla pamuğu üreten ülkelerden Hindistan, Çin, ABD, Pakistan, Brezilya ve Özbekistan 2018/19 pamuk üretim sezonunda dünyadaki pamuğun yaklaşık %80'ini üretmişlerdir. 2018/19 pamuk üretim sezonunda ekim alanları ve verimde yaşanan düşüş nedeniyle dünya pamuk üretiminin yaklaşık %3,4 azalışla 25,8 milyon tona gerilediği tahmin edilmektedir. ABD'nin ihracatının dünyanın en büyük pamuk ihracatçısı olarak 3,2 milyon tona (%7,4), Brezilya ihracatının 1,6 milyon tona (%43) yükseldiği tahmin edilmektedir. Ayrıca, geçen sezon olduğu gibi Bangladeş,

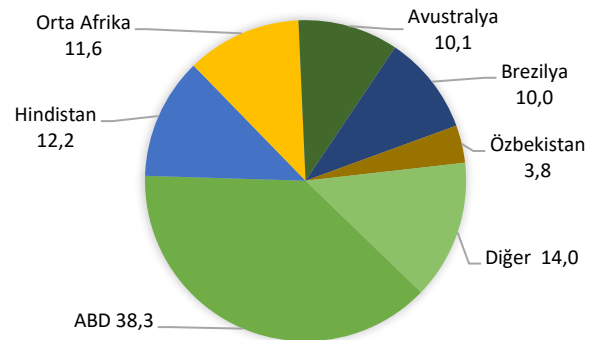
Vietnam ve Çin'in dünyanın en büyük üç ithalatçısı konumunda olacağı Bangladeş'in ithalatının 1,7 milyon tona, Vietnam'ın 1,6 milyon tona, Çin'in 1,9 milyon tona yükseleceği tahmin edilmektedir. Dünya pamuk ticaretinin 2018/19 sezonunda 9,5 milyon tona yükseleceği beklenmektedir.

Uluslararası Cotlook A Endeksi ortalama pamuk fiyatı 2017/18 sezonunda 1,94 ABD \$/kg'dır. 2018/19 sezonu ilk onbir aylık (Ağustos-Haziran) Cotlook A Endeksi ortalama pamuk fiyatı 1,88 ABD \$/kg' dır.

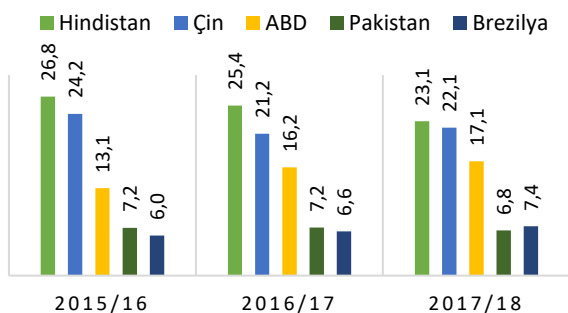
Pamuk ekim alanında önemli ülkeler (%)

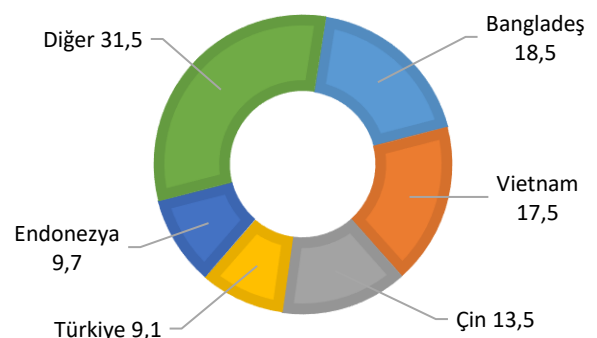
Ülkelere göre dünya pamuk ihracatı (2017/18, %)

Pamuk üretiminde önemli ülkeler (%)

Ülkelere göre dünya pamuk ithalatı (2017/18, %)

Türkiye’de pamuğun yoğun olarak üretildiği alanlar; Ege, Çukurova, Güneydoğu Anadolu Bölgeleri ve Antalya’dır. Türkiye’nin pamuk verileri incelendiğinde; 2017/18 pamuk üretim sezonunda, Türkiye’de 502 bin ha alanda 882 bin ton lif pamuk üretimi yapılmış, yaklaşık 1 milyon 571 bin ton

pamuk tüketilmiştir. Oluşan arz açığı, stoklar ve ithalat yoluyla karşılanmıştır. Yaklaşık olarak üretilen pamuk miktarı kadar da ithalat yapılmıştır. Bir önceki yıl 802 bin ton olan yılsonu stokları %14,5 oranında artarak 918 bin tona yükselmiştir.

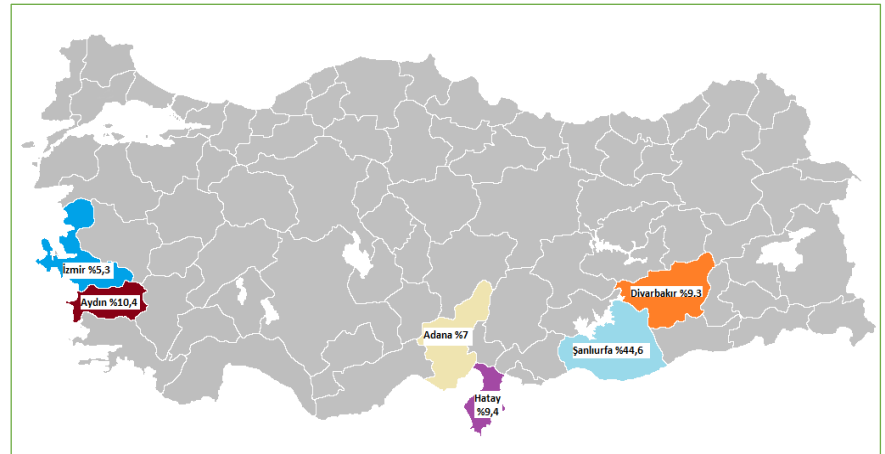
Türkiye Lif Pamuk Verileri (bin ton)

	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	Değişim ² (%)
Alan (1000 ha)	451	468	434	416	502	20,7
Verim (kg/ha)	1.950	1.810	1700	1820	1760	-3,3
Üretim	878	846	738	756	882	16,7
Tüketim ⁴	1590	1612	1598	1508	1571	4,2
Yılsonu Stokları ¹	835	818	826	802	918	14,5
İthalat ³	924	800	918	801	876	9,4
İhracat ³	44	51	50	73	71	-2,7

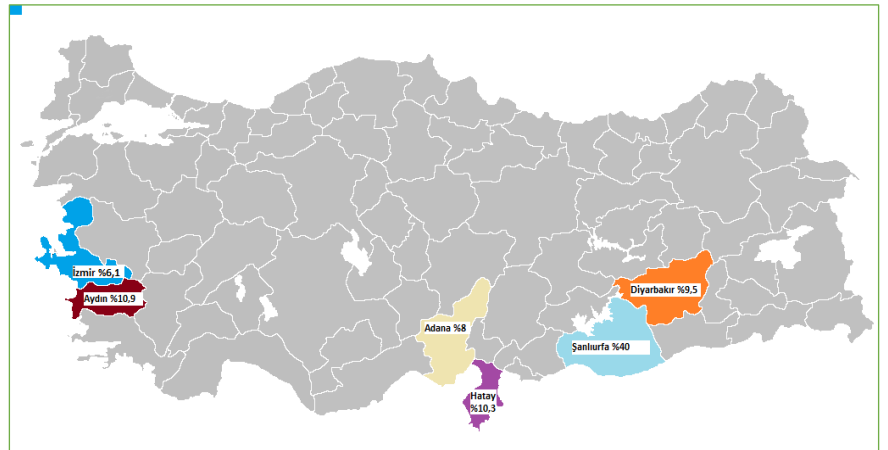
Kaynak: TÜİK, ¹ICAC, Cotton World Statistics December 2018. ²Verisi olan son iki sezonun değişimini göstermektedir.

³İthalat ve ihracat miktarları hesaplanırken 520100100000; Pamuk; hidrofil/ağartılmış (kardesiz, penyesiz) ve 520100900000; Pamuk; diğerleri (kardesiz, penyesiz) GTIP kodları kullanılmıştır. ⁴TEPGE hesaplamaları.

Pamuk ekim alanları; Türkiye’de pamuk ekim alanları Türkiye Cumhuriyeti’nin kurulduğu yıllarda yaklaşık 175 bin ha iken hızla artarak 1998 yılında tüm zamanların en yüksek ekim alanı olan 760 bin ha’ya ulaşmıştır. Ancak daha sonraki yıllarda üretim maliyetlerinin yüksekliği, işgücü sorunları, alternatif ürünlere yönelme gibi çeşitli nedenlerle azalmış ve 2018/19 sezonunda 519 bin ha alanda pamuk üretimi yapılmıştır. Türkiye’de pamuk ekim alanlarının %86’sı haritadaki 6 ildir.

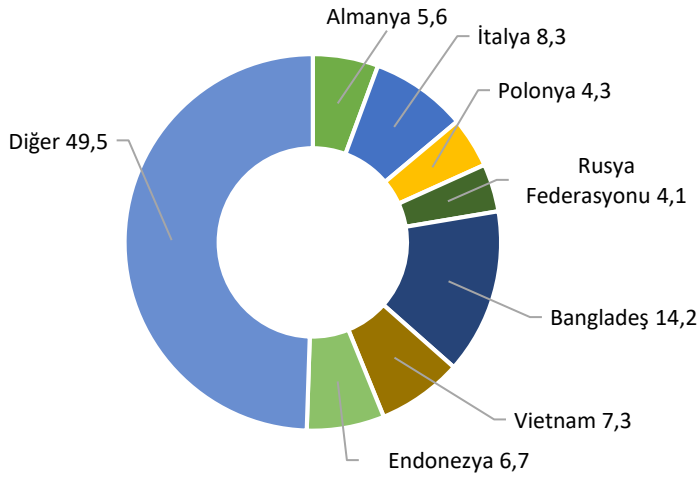

Pamuk üretimi; 2018/19 pamuk üretim sezonunda 977 bin ton lif pamuğa karşılık gelen 2,6 milyon ton kütlü pamuk üretilmiş, kütlü pamuk verimi 496 kg/da olmuştur. Türkiye’de üretimin %85’ini karşılayan 6 il sırasıyla Şanlıurfa, Aydın, Hatay, Diyarbakır, Adana ve İzmir’dir. Şanlıurfa ili tek başına tüm üretimin %40’ını karşılamaktadır. Pamuk üreten diğer 23 ilin üretimdeki payları %0,1 ile %2,4 arasındadır.

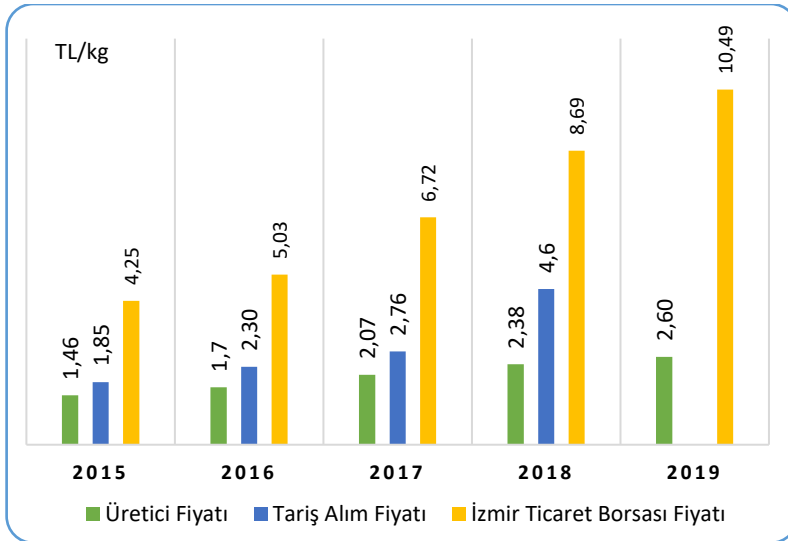
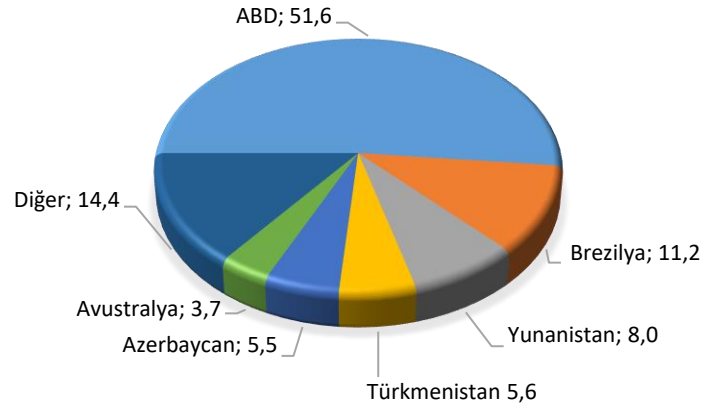

Türkiye’de Pamuk Destekleme Politikaları: Pamukta uygulanan destekleme politikalarının amaçları üretimde ve üretici gelirinde artış ve istikrar sağlamak, kaliteli üretimi teşvik etmek, borsaların pamuk piyasalarında daha etkin rol almasını sağlamak, tekstil ve hazır giyim sektörüne uygun fiyatlardan hammadde temini sağlamak, uluslararası piyasalarda rekabet gücünün artırılmasını sağlamak, iç talebi karşılaması yanında aranan özellikleri nedeniyle dünyada tercih edilen Türk pamuğunun ihracat imkânlarının geliştirilmesine olanak tanımaktır. Türkiye’de kütlü pamuğa dört farklı destek verilmektedir. Bunlar: Fark ödemesi, Toprak Analizi, Mazot ve Gübre Desteği, Organik Tarım Desteğidir. Pamuğa yönelik olarak 2018 yılında 0,80 TL/kg fark ödemesi desteği, 40 TL toprak analizi desteği, 40 TL/da mazot desteği, 4 TL/da gübre desteği, 30 TL/da organik tarım desteği verilmiştir.

Türkiye'nin ülkelere göre pamuk ihracatı (2018, %)

Türkiye'nin ülkelere göre pamuk ithalatı (2018, %)

TÜİK verilerine göre, 2019 yılının ilk 6 ayında ortalama kütlü pamuk üretici fiyatı 2,60 TL/kg, İzmir Ticaret Borsası Ege Standart ortalama lif pamuk fiyatı ise 10,49 TL/kg'dır. Kütlü pamuk üretici fiyatı 2019 yılı Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %5,8 artarak 2,36 TL/kg olarak gerçekleşmiştir.

2019 yılı pamuk hasadı Eylül-Kasım aylarında başlayacak olup Tariş kütlü pamuk alım fiyatı bu tarihlerde açıklanacaktır.

Pamuk önemi nedeniyle dünyada üretici ülkeler tarafından özel olarak desteklenen bir üründür ve ICAC verilerine göre son yıllarda devlet desteklemeleri yüksek seviyelere ulaşmıştır. Pamuğa verilen desteklerde çoğu ülke minimum fiyat desteği mekanizmasını uygulamakta olup doğrudan üretim desteği, ürün sigorta desteği, gümrük koruması, fiyat desteği, girdi ve nakliye desteği yöntemleriyle de destekleme yapılmaktadır. Türkiye'de de son beş yıllık dönem incelendiğinde pamuğa uygulanan birim destek değeri giderek artmıştır. 1 kg pamuk üreten bir üretici 2014 yılında 0,55 TL fark ödemesi desteği, 0,05 TL toprak analizi, 0,015 TL gübre desteği, 0,015 TL mazot desteği olmak üzere toplam 0,585 TL destek alırken, 2018 yılında bu değer %52 oranında artarak 0,891 TL'ye yükselmiştir.

Yıllar	Verilen Destek (TL/kg)				
	Fark Ödemesi	Toprak Analizi	Gübre	Mazot	Toplam
2014	0,550	0,005	0,015	0,015	0,585
2015	0,650	0,005	0,017	0,017	0,690
2016	0,750	-	0,022		0,772
2017	0,800	0,002	0,008	0,074	0,884
2018	0,800	0,002	0,008	0,081	0,891

Kaynak: TOB, TÜİK, TEPGE Hesaplamaları

	2015	2016	2017	2018	2019*
Pamuk Fiyatı (TL/kg)	1,46	1,70	2,07	2,38	2,60
Pamuk Fiyatı + Destek (TL/kg)	2,15	2,47	2,95	3,28	3,49
Gübre Fiyatı (TL/kg)	0,68	0,64	0,71	1,01	1,22
Mazot Fiyatı (TL/lt)	3,85	3,85	4,69	5,78	6,34
Tohum Fiyatı (TL/kg)	6,94	7,00	8,10	11,63	11,63
1 kg pamuk ile alınabilecek girdi miktarı (kg)					
Pamuk/Gübre	2,15	2,66	2,92	2,36	2,13
Pamuk + Destek/Gübre	3,16	3,86	4,16	3,24	2,86
Pamuk /Mazot	0,38	0,44	0,44	0,41	0,41
Pamuk + Destek/Mazot	0,56	0,64	0,63	0,57	0,55
Pamuk /Tohum	0,21	0,24	0,26	0,20	0,22
Pamuk + Destek/Tohum	0,31	0,35	0,36	0,28	0,30

Kaynak: TÜİK, TOB verilerinden TEPGE hesaplamaları

Gübre fiyatlarında %21 amonyum sülfat gübre fiyatı dikkate alınmıştır.

*Pamuk, gübre, mazot, tohum fiyatları 2019 yılı ilk 6 aylık ortalama fiyatlarıdır. 2019 yılı hesaplamalarında henüz açıklanmadığı için 2018 yılı verim ve destekleri kullanılmıştır.

Pamuk Girdi Pariteleri

Pamukta girdi/ürün fiyatı paritesi incelendiğinde, 2019 yılında 1 kg kütlü pamuk ile 2,13 kg gübre, 0,41 lt mazot, 0,22 kg tohum alınabilirken, pamuk fiyatına tarımsal destekler eklendiğinde 1 kg pamuk satan bir üretici 2,86 kg gübre, 0,55 lt mazot, 0,30 kg tohum satın alabilmiştir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Dünyada az sayıda ülkenin ekolojisi pamuk tarımına elverişlidir. Bu nedenle dünya pamuk üretiminin %80'inden fazlası Türkiye'nin de içinde bulunduğu 7 ülke tarafından gerçekleştirilmektedir. Uluslararası Pamuk İstişare Komitesi (ICAC)'nin verilerine göre, 2017/18 sezonunda Türkiye, pamuk ekim alanı yönünden dünyada on üçüncü, birim alandan elde edilen lif pamuk verimi yönünden üçüncü, pamuk üretim miktarı yönünden yedinci; pamuk tüketimi yönünden beşinci, pamuk ithalatı yönünden beşinci ülkedir. Türkiye'de 2018/19 sezonunda pamuk üretiminin bir önceki yıla göre %4,9 oranında artış göstererek 2,6 milyon ton olduğu tahmin edilmektedir.

2018/19 sezonunun başında gübre, ilaç ve işçilik fiyatlarındaki aşırı artışlar nedeniyle artan maliyetler üreticiyi zor duruma düşürmüştür. Piyasadaki para sıkıntısı nedeniyle tüccarların ve sanayicilerin de fiyat kırması sonucu pamuk fiyatları düşmüştür. 2017/18 sezonunun ilk on bir ayında İzmir Ticaret Borsası ortalama lif pamuk fiyatı 1,92 ABD \$/kg iken 2018/19 yılının aynı aylarında %7 oranında azalarak 1,79 ABD \$/kg'a gerilemiştir. Aynı

aylarda fiyatlar dünyada Cotlook A Endeksine göre 2017/18'de 1,92 ABD \$/kg, 2018/19'da ise 1,88 ABD \$/kg'dır (itb.org.tr).

Pamuk fiyatlarının beklenen düzeyde oluşmamasının ana sebepleri arasında piyasadaki nakit sıkıntısı, nakit darlığı gösterilmekte ve artan finansman maliyetlerinin sanayici tarafında sorun yarattığı ve talepleri düşürdüğü belirtilmektedir. Bu durum hasat döneminde ödemesi olan çiftçilerin ürünlerini satmakta zorlanmasına satanların ise ürününü düşük fiyattan vermek zorunda kalmasına neden olmuştur.

2018/19 sezonunun ilk 11 ayında (Ağustos-Haziran) toplam pamuk ihracat miktarı bir önceki yılın aynı aylarına göre %53 oranında artarken, ithalat miktarı %17 oranında azalmıştır. 2018 yılında lif pamuk ithalatının %76'sı ABD, Brezilya, Yunanistan ve Türkmenistan'ın oluşturduğu 4 ülkeden yapılmıştır.

TARIMSAL EKONOMİ VE POLİTİKA GELİŞTİRME ENSTİTÜSÜ (TEPGE)

Enstitümüz tarım, gıda, çevre ve kırsal kalkınma konularında ekonomik araştırmalar yaparak ve/veya yaptırarak başta Tarım ve Orman Bakanlığı olmak üzere, kamu ve özel sektörde karar alıcı birimleri bilgilendirmeyi, böylece araştırma sonuçlarına dayalı politikalarla/kararlarla ülke tarımının gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bilgi çağının gereklerini yerine getirebilen, konusunda üzerine düşen görevleri yapmaya yetkin ve güçlü bir kurumsal yapıya ulaşmayı hedeflemektedir.

<https://arastirma.tarimorman.gov.tr/tepge>

Bilgi için: Dr. Tijen ÖZÜDOĞRU, tijen.ozudogru@tarimormangov.tr, +90 312 2875833/2986